

ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF AAN DE INDUSTRIEWEG TE BERINGEN (SITE BOREALIS) (PROV. LIMBURG)

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 767

Rapport opgemaakt door: Evelien Dirix

Mevrouwhofstraat 1b

B-3511 Hasselt

maart 2019

Dossiennr. 24501

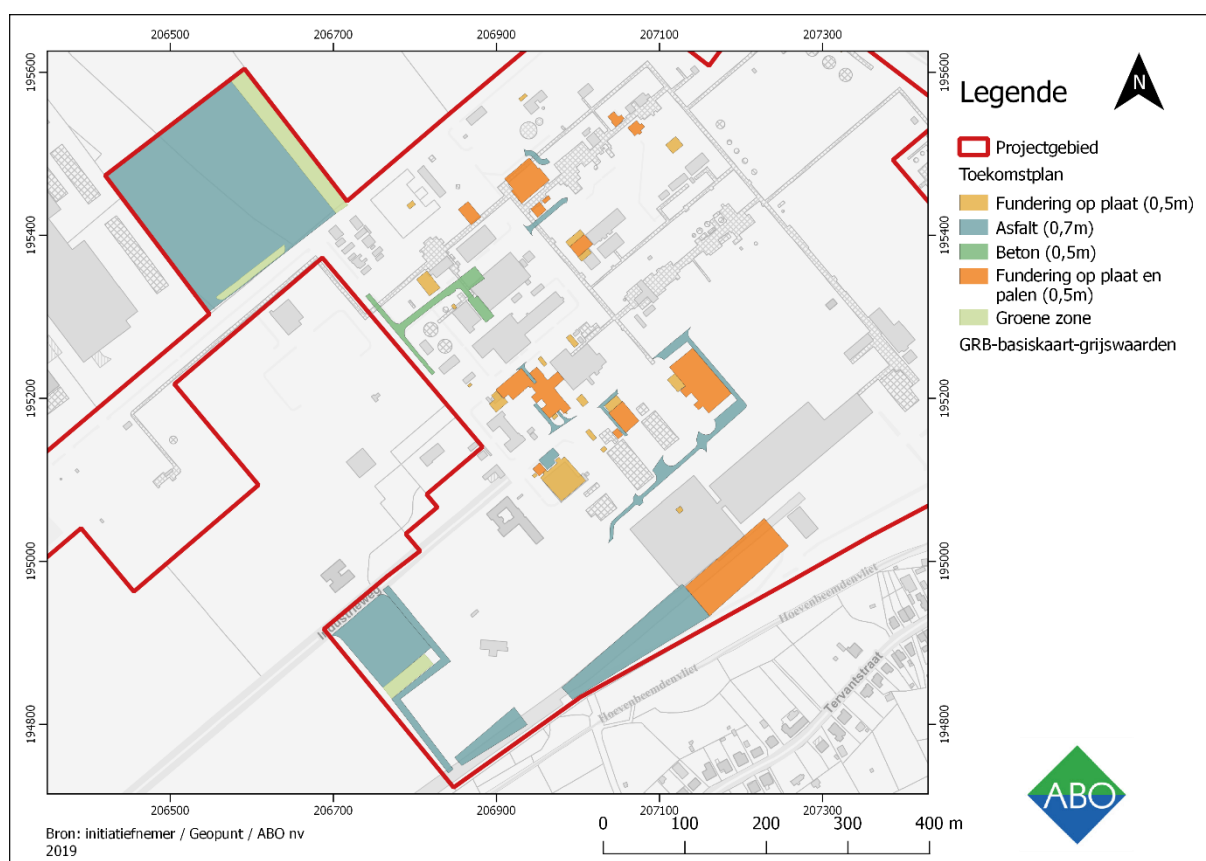
OE: 2018H21

DEEL 2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1 GEMOTIVEERD ADVIES

Deze archeologienota kwam tot stand naar aanleiding van de uitbreiding van de bedrijfsactiviteiten van Borealis Polymers nv aan de Industrieweg te Paal (Beringen, Limburg). De beoogde bouwwerken en graafwerken worden beschouwd als een ingreep in de bodem. Het projectgebied bestaat uit drie percelen (Beringen, Afd. 1, Sectie A, nrs. 459/00T002, 71049A0191/00D000 en 71049A0243/00E000) die gelegen zijn aan de Industrieweg ten noorden van Paal en ten noordwesten van de stad Beringen. De totale oppervlakte van het projectgebied is ca. 650.706,33m². De noordoostelijke grens van het projectgebied is het Albertkanaal dat het gehucht Tervant (Paal) doorsnijdt. Het projectgebied ligt in industriegebied.

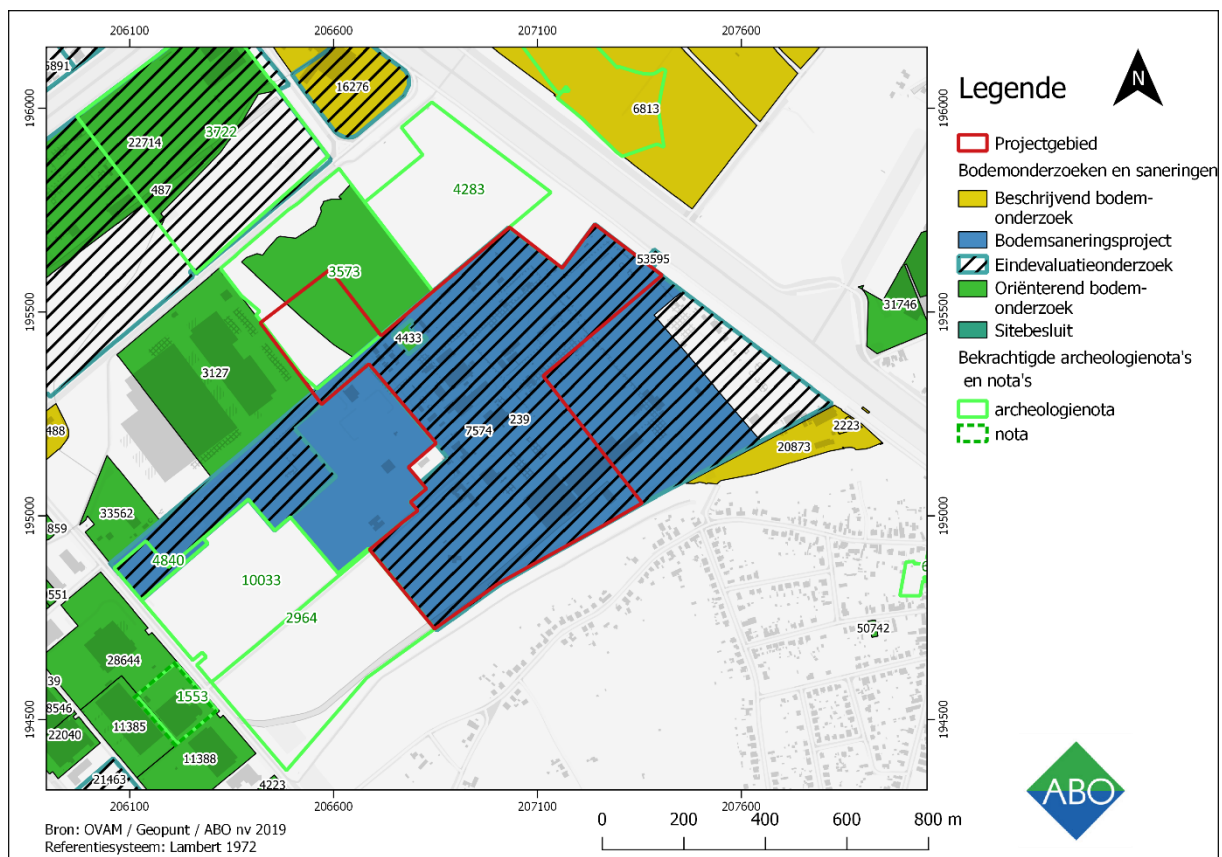
Op het projectgebied zal een uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein gerealiseerd worden. Hiervoor plant men een combinatie van nieuwbouw, uitbreidingen van bestaande gebouwen, bestrating en bovengrondse nutsleidingen op paalfunderingen. De totale ingreep in de bodem komt neer op ca. 86.604m², ofwel ongeveer 20% van het totale projectgebied. De geplande werken zijn diffuus verspreid over het projectgebied en bestaan uit verschillende soorten ingrepen.

Figuur 1: Overzicht van de werken en de graad van verstoring binnen het projectgebied. (Bron: Geopunt/ABO/Jacobs, 2019).

De bodem van het projectgebied kenmerkt zich door een combinatie van kunstmatige gronden, veen, zandbodem, lemige zandgronden en lichte zandleembodem die over het algemeen (matig) nat of sterk gleyig zijn. Vooral langs de noordelijke en zuidelijke grens van het projectgebied bevinden zich alluviale bodems zonder profielontwikkeling. De bodems centraal gelegen op het projectgebied hebben

overwegend een (verbrokkelde) B horizont. Tachtig procent van het projectgebied werd rees in 2015 gesaneerd. Bijkomend bodemonderzoek door Burges Geoconsult in 2013 net ten noorden van het projectgebied concludeerde dat: het gebied waterziek is, het terrein minstens 1,2m opgehoogd is bij de aanleg van het Albertkanaal (of de Paalse Plas) en dat een alluviale kleilaag aanwezig is onder de geroerde grond. Archeologisch bodemonderzoek zonder ingreep in de bodem (landschappelijk booronderzoek) door zowel Annika Devroe als BAAC Vlaanderen hebben een kunstmatige ophoging van enkele percelen in de directe omgeving van het projectgebied aangetoond. **Een oriënterend bodemonderzoek uit 2017 uitgevoerd door AB Soil Remediation Experts bvba staft dat het gehele industrieterrein zich op een ophogingspakket bevindt van 2 à 3 meter. Het opgespoten zandpakket dateert van de aanleg van het Albertkanaal tussen 1930 en 1939 (handmatige uitgraving)** (Van Dijk 2017, pp. 22–23).

Figuur 2: Synthese van de uitgevoerde bodemonderzoeken op en rond het projectgebied. (Bron: Geopunt/ABO/OVAM/AOE, 2019).

Ter hoogte van het projectgebied zijn er geen erfgoedwaarden aangetroffen, ze liggen eerder geconcentreerd in het centrum van Beringen, ten noordoosten aan de overzijde van het Albertkanaal. Volgens de Centrale Archeologische Inventaris zijn er enkele geringe vermeldingen in de omgeving gaande van steentijd, over middeleeuwen naar nieuwe tijd. Door de alluviale historische toestand van het terrein zijn deze vondsten verspoeld en bevinden zich dus buiten de oorspronkelijke context.

Uit cartografische bronnen blijkt dat het projectgebied pas beperkt bewoond was vanaf de tweede helft van de 19de eeuw. Het terrein bleef tot de 20ste eeuw in gebruik als heide- en landbouwgebied. Het bedrijventerrein werd geïnstalleerd tussen 1971 en 1986. Als gevolg kende de terreinen een grote versterking, na de opgespoten zand in de jaren 1930-1939.

2 CONCLUSIE

Deze archeologienota werd opgesteld door ABO nv naar aanleiding van de werken aan de Industrieweg te Beringen, waar Borealis een uitbreiding van het bestaande industriegebied plant. Het potentieel tot kennisvermeerdering is nihil voor het studiegebied op basis van onderstaande argumenten:

- 1) De geringe diepte van de geplande bodemingrepen (50 à 70 cm) raakt mogelijke archeologische lagen niet. De geplande diepe paalfunderingen van 14m zijn verspreid in diffuus over het projectgebied en raken de mogelijke archeologische lagen wel maar liggen te verspreid voor doelgericht onderzoek. Deelprojecten A tot en met G bevinden zich op reeds verstoorte zones.
- 2) De bovenste lagen (tussen 1,2m en 3m MV) bestaan uit geroerde grond die werd aangevoerd tijdens de aanleg van het Albertkanaal, de Paalse Plas en het verleggen van de Winterbeek. Bijgevolg is er geen bodemarchief aanwezig of zal dit zeer sterk verstoord zijn.
- 3) De zeer beperkte aanwezigheid van reeds gekende archeologie in de directe omgeving duidt op een laag archeologisch potentieel. Dit wordt bevestigd door de cartografische bronnen en de landschappelijke gegevens die steeds een nat en onbebouwd gebied aantonen. De aangetroffen vondsten zijn vermoedelijk verspoeld.
- 4) De landschappelijke analyse toont aan dat het projectgebied in een zeer natte, laaggelegen omgeving is gelegen met overstromingsgevaar. Dit is absoluut niet preferentieel noch voor bewoning, noch voor landbouw. De sterke vervuiling van de Winterbeek zorgt voor onwenselijke werkomstandigheden, specifiek in deelproject H.

Rekening houdend met de voorgaande argumenten, schatten we het potentieel tot archeologische kenniswinst voor het projectgebied aan de Industrieweg te Beringen laag tot nihil in. Daarom adviseren we hier **geen verder onderzoek** op het hele terrein en opteren we voor **vrijgave**.